

Juleaften

Luk. 2, 1-14

Alle skal skrives i mandtal,
kejseren kræver de skal.
Alle skal skrives på lister,
kejseren kræver et tal.
Det er ikke men'sker det gælder,
når kejseren tæller.

Johs. Møllehave

Vorherre kom ind i en verden af tal, for denne verdens mennesker vejer og måler, beregner og vurderer, regner og tæller, hvad enten de er kejsere eller almindelige jævne folk. De tæller og skriver lister, måler og regner ud. Vi lever i tallenes verden.

Vi tæller. Mon ikke der er blevet talt ned fra 1 til 24 den sidste tid – især børnene forstår det med kalenderlys og pakkekalender. Dage tælles, og nu i dag er det så dagen, hvor det er timerne, der tælles, inden spændingen udløses.

Vi tæller, og vi skriver lister. Mon ikke der er blevet forfattet et hav af ønskesedler i hjemmene herop mod jul? Det tror jeg. Dertil kommer, at der osse er blevet skrevet lange indkøbssedler til den store fest, for intet må mangle, når vi i aften og i juledagene sætter os til bords sammen.

Vi tæller og skriver lister. På vore ønskesed-

ler lister vi op, hvad vi ønsker os til jul. Det er en svær opgave, for langt de fleste af os er jo overflodsramte og mangler egentlig ikke noget. Men det er da en sjov og hyggelig skik, især når man skal stå i kø ved kassen; men hånden på hjertet – jeg kan da ikke huske, hvad jeg fik sidste år til jul. Og den glemsomhed tror jeg ikke, at jeg er ene om.

Så er det gaverne under træet, der giver mening? Gaver, som møjsommeligt har været listet op på en seddel, gaver, som er købt ind, båret hjem og lagt under træet, og som jeg alligevel bytter mellem jul og nytår?

Når jeg ikke kan huske gaverne eller bare byttede nogen af dem bort, ja, så er det altså ikke gaverne, der har glædet mig og betydet mest. Det er noget andet, noget, som har varet året igennem, som har inspireret og givet liv og glæde i gode og lyse dage, og noget, som har løftet og båret mig gennem mørke tunge dage – nemlig fællesskab, venskab.

Jeg læste i efteråret et uddrag af en sjov, men tankevækkende fortælling (Erlend Loe: Naiv. Super) om en navlebeskuende ung mand. Han foretog sig ikke noget i sin velstand. Han lå på sin sofa, han bladrede lidt i avisen eller så ud i luften. Han havde ingen

planer og havde skruet helt ned for tempoet. Helt til nul. ”Hvordan begynder jeg forfra?” tænkte han. ”Hvordan finder jeg mening og ny inspiration?”

Så begyndte han at skrive en liste. At tælle op, hvad han havde. ”Jeg vil skrive op, hvad jeg har og hvad jeg ikke har”, tænkte han. Det er, hvad jeg har: ”En fin cykel, en god ven, en dårlig ven, en bror, forældre, bedsteforældre, en stor studiegæld, en cand. mag. grad, et fotoapparat, en håndfuld lånte penge, et par næsten nye jogging sko ...”.

Sådan skrev han – og han fortsatte: ”Det er, hvad jeg ikke har: Overblik, planer, begejstring, en kæreste, følelsen af, at ting hænger sammen og at alt vil gå godt til sidst, et vindende væsen, et armbåndsur”.

Den unge mand talte sammen. Han havde 11 ting og manglede 6 ting. Så gav han sig til at til at lægge listernes tal sammen. $11 + 6 = 17$. Men det tal gav jo slet ingen mening og det var helt idiotisk at lægge ting, man har, sammen med ting, man ikke har. Et ubrugeligt tal. Han kunne se, at han ikke kom videre med det tal. Han måtte tænke på noget andet.

På sofaen kommer han frem til, at han må lave en ny liste. Han vil skrive op, så det bliver tydeligt, hvad det er, han søger efter. Han skrev: ”Jeg søger et objekt, som ikke er større, end jeg let kan bære det, ikke koster mere end 100 kroner, kan bruges mange gange, kan bruges både inde og ude, kan bruges alene eller sammen med andre, sætter mig i bevægelse, får mig til at glemme tiden ...”.

Den unge mand købte en bold. Den kunne aflede hans opmærksomhed fra sig selv og

lede ham til fællesskab og liv. Verden er fuld af bolde. Folk bruger dem hele tiden. Til leg og spil og sikkert andre ting, nemlig bevægelse og samvær. Den unge mand glædede sig til at komme i gang.

Vi glæder os osse til at komme i gang – med stegen og dansen om træet, juleknaset og gaverne. Efter at vi har spist og drukket, sunget og danset – og flået bånd og papir af gaverne, ja, så kan vi jo som den unge mand begynde at skrive op på liste, hvad vi har og ikke har, og som ham kan vi opdage, at det er jo ikke det, der giver mening, fylde og glæde og gør, at vi kommer videre.

I stedet kan vi løfte hovedet og se, hvem vi har. Vi kan tænke på hvem, der har båret os og stadig bærer os og bærer over med os. Dem, vi har omkring os, som vi kan se i julelysens skær i stuen. Og dem, som vi holder af, men ikke kan være sammen med nu, kan vi tænke på. Dem, som betyder noget for os og giver os glæde, som får os til at glemme tid og bekymringer og sorger. Dem, som løfter og bevæger os og giver livet mening. Det er jo det, der giver os velfærd. Ikke tingene, ikke gaverne som sådan, men ham eller hende bag gaven, som rakte mig gaven.

Alle taler om vel færd i disse økonomiske og klimamæssige nedgangs-tider. Man forbinder velfærd med velstand. Men velfærd har intet med velstand at gøre. Velfærd er, ’at vi er sammen’, gør noget sammen, løfter og bærer sammen, græder og glæder os sammen. Velfærd er nærhed, er nærvær og samvær. Det er her, freden er til mennesker med Guds velbehag. Og det velbehag har vi, hører vi i dag med juleevangeliet, ja, med hele evangeliet.

Velbehag til mennesker havde Gud og har Gud. Han ville være nær, han ville være sammen og tage del i menneskers liv. Derfor kom han til tallenes og listernes verden for at tænde lys, skille mørket og give sit liv til verden. Han kom ikke i pragt. Han kom ikke med magt. Han kom med noget, som er langt større. Det ligger stadig i svøb med barnet i krybben, men bliver senere udfoldet med manden, der gik omkring på jord og gjorde alting vel for mennesker, han mødte på sin vej.

Men allerede nu kan jeg med juleevangeliet ane, at det barn vidste noget om sand velfærd til alle menneskers redning. Lukas lader englen sige det til hyrderne: ”Se, jeg forkynnder jer en stor glæde, som skal være for hele folket. I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren”.

Det var altså for hyrderne ikke en nat som andre nætter. Denne nat blev faktisk et lyshav i tiden, som har lyst gennem slægterne siden, fordi barnet i svøb, der siden blev en mand, han bar Guds hjerteglød ud i verden, gennem menneskers lidelse og død, kors og grav, for at vi aldrig skal være alene noget steds. En hjerteglød, der afslører menneskers løgne og kolde beregninger og lyser op i den verden, hvor magten tæller og skriver op på liste. En hjerteglød, der varmer og giver os øje for hinanden, så vi finder livet og glæden og trygt kan leve i tallenes verden og siden med fred gå til hvile.

Derfor er juleaften for os heller ikke en aften som de andre, for Gud lod sig føde for at redde os fra at tro, at alene tallene og listerne, kvoterne og normeringerne, analyserne og prognoserne samt vore egne præstationer

og resultater har betydning, for vor velfærd og jords redning – han kom for at vise os med sit liv, sin korsdød og opstandelse påskemorgen, at kærligheden, hjertegløden stærkere er her end døden.

Den nat kom det nye til verden,
et barn som blev født i en stald.
Den nat blev det nye forkyndt os,
at Gud kender ikke til tal.
For Gud er det men'sket det gælder,
mens kejseren tæller.

Må vi ved evangeliet se det underfulde med troens øjne, at vi får nutidsvilje og mod – og ikke mindst fremtidslyst og glæde. Det er levende tro og håb. Glædelig jul.

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

Niels Berthelsen
Langenæs

Salmer:
94, 104, 98, 119

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk